

**Գործընկերության և Համագործակցության մասին մի կողմից՝ Հայաստանի
Հանրապետության և մյուս կողմից՝ Եվրոպական Համայնքների ու դրանց անդամ
պետությունների միջև Համաձայնագրի Արձանագրություն վարչական մարմինների
միջև մաքսային հարցերով փոխօգնության վերաբերյալ**

Յոթերորդ 1

Սահմանումներ

Սույն Արձանագրության նպատակների համար՝

ա) «մաքսային օրենսդրություն» նշանակում է Կողմերի տարածքներում կիրառվող ցանկացած օրենսդրական կամ կարգավորող դրույթներ, որոնցով կարգավորվում են ապրանքների ներմուծումը, արտահանումը, տարանցումը և դրանց նկատմամբ որևէ մաքսային ընթացակարգի, ներառյալ արգելման, սահմանափակման և վերահսկողության միջոցառումների կիրառումը,

բ) «հայցող մարմին» նշանակում է իրավասու վարչական մարմին, որին այդ նպատակի համար նշանակում է Կողմը, և որը մաքսային հարցերում օգնություն է խնդրում,

գ) «հայցվող մարմին» նշանակում է իրավասու վարչական մարմին, որին այդ նպատակի համար նշանակում է Կողմը, և որը մաքսային հարցերում օգնության խնդրանքն է ստանում,

դ) «անձնական տվյալներ» նշանակում է այն ողջ տեղեկատվությունը, որը վերաբերում է ինքնությունը հաստատված կամ ինքնությունը հաստատվող անձին:

Յոթերորդ 2

Գործողության ոլորտը

1. Կողմերն իրենց իրավասության ոլորտներում պետք է աջակցեն միմյանց այն ձևով և այն պայմաններով, որոնք ամրագրված են սույն Արձանագրության մեջ, մաքսային օրենսդրությունը խախտող գործառնությունները կանխելու, բացահայտելու և քննելու հարցերում:

2. Մաքսային հարցերով օգնությունը, ինչպես ամրագրված է սույն Արձանագրության մեջ, կվերաբերի Կողմերի յուրաքանչյուր վարչական մարմնի, որն իրավասու է կիրարկելու սույն Արձանագրությունը: Այն չպետք է հակասի քրեական հարցերով փոխադարձ օգնությունը կարգավորող նորմերին, ինչպես նաև չպետք է թաքցնի տեղեկատվությունը դատական մարմինների իրավասության շրջանակներում կատարված հարցման արդյունքում ձեռք բերված փաստաթղթերը, եթե միայն այդ մարմինները չեն առարկի:

Յոթերորդ 3

Օգնություն ըստ խնդրանքի

1. Հայցող մարմնի խնդրանքով՝ հայցվող մարմինը պետք է առաջինին ապահովի այն ամբողջ տեղեկությամբ, որը նրան հնարավորություն կտա ճիշտ կիրառելու մաքսային օրենսդրությունը, ներառյալ պլանավորված կամ հայտնաբերված այն գործառնությունների վերաբերյալ տեղեկությունը, որոնք խախտում են կամ կարող են խախտել այդպիսի օրենսդրությունը:

2. Հայցող մարմնի պահանջով հայցվող մարմինը պետք է առաջինին տեղեկացնի այն մասին, թե արդյոք Կողմերից մեկի տարածքից արտահանված ապրանքները համապատասխան կարգով ներմուծվել են մյուս Կողմի տարածք, անհրաժեշտության

դեպքում նշելով այն մաքսային ընթացակարգերը, որոնք կիրառվել են նշված ապրանքների նկատմամբ:

3. Հայցող մարմնի խնդրանքով՝ հայցվող մարմինը իր օրենքների շրջանակներում կձեռնարկի անհրաժեշտ քայլեր, հատուկ ուշադրություն ապահովելու համար՝

ա) այն ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց նկատմամբ, որոնց վերաբերյալ հիմնավոր կասկածներ կան առ այն, որ նրանք թույլ են տվել կամ թույլ են տալիս մաքսային օրենսդրության խախտում,

բ) այն պահեստային տարածքների նկատմամբ, որտեղ պահվում են ապրանքները և որոնց կապակցությամբ հիմնավոր կասկածներ կան առ այն, որ դրանք նախատեսված են մաքսային օրենսդրությունը խախտող գործառնություններ կատարելու համար,

գ) ապրանքների այն շարժին, որը կարող է առաջացնել մաքսային օրենսդրության խախտում,

դ) այն փոխադրամիջոցներին, որոնց նկատմամբ կան հիմնավոր կասկածներ առ այն, որ դրանք օգտագործվել են, օգտագործվում են կամ կարող էին օգտագործվել մաքսային օրենսդրությունը խախտող գործառնություններում:

Հոդված 4

Կամավոր օգնություն

Կողմերն, իրենց օրենքների, կանոնների և այլ իրավական միջոցների համապատասխան, միմյանց օգնություն ցույց կտան առանց նախնական դիմումի, եթե նրանք որոշեն, որ այն անհրաժեշտ է մաքսային օրենսդրության ճիշտ կիրառման համար, մասնավորապես, երբ նրանք ստանում են տեղեկություն, որը վերաբերում է՝

- գործողություններին, որոնք կատարվում են կամ ենթադրվում է, որ կատարվում են նման օրենսդրության խախտմամբ,

- նման գործողությունների կատարման համար կիրառվող նոր միջոցների կամ մեթոդների,

- այն ապրանքների, որոնք հանդիսանում են մաքսային օրենսդրության խախտման առարկա,

- այն ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց, որոնց վերաբերյալ հիմնավոր կասկածներ առ այն, որ նրանք թույլ են տվել կամ թույլ են տալիս մաքսային օրենսդրության խախտումներ,

- այն փոխադրամիջոցներին, որոնց նկատմամբ կան հիմնավոր կասկածներ առ այն, որ դրանք օգտագործվել են, օգտագործվում են կամ կարող էին օգտագործվել մաքսային օրենսդրությունը խախտող գործառնություններում:

Հոդված 5

Առաքում / Ծանուցում

Հայցող մարմնի խնդրանքով՝ հայցվող մարմինը համաձայն իր օրենսդրության կձեռնարկի բոլոր անհրաժեշտ միջոցները, որպեսզի՝

- առաքի բոլոր փաստաթղթերը,

- ծանուցի բոլոր որոշումների մասին,

սույն Արձանագրության շրջանակներում հասցեատիրոջը, որը գտնվում է կամ հիմնադրվել է իր տարածքում: Նման դեպքերում 6-րդ հոդվածի 3-րդ կետում կկիրառվի այնքանով, որքանով խնդրանքը առնչվում է դրան:

Հոդված 6

Օգնության համար ներկայացվող խնդրանքների

ձևը և բովանդակությունը

1. Սույն Արձանագրությունում նշված խնդրանքները պետք է ներկայացվեն գրավոր: Դրանց կից պետք է ներկայացվեն բոլոր փաստաթղթերը, որոնք անհրաժեշտ են հայցի բավարարումն ապահովելու համար: Երբեմն, ելնելով իրավիճակի հրատապությունից, կարող են ընդունվել բանավոր խնդրանքներ, որոնք պետք է անհապաղ հաստատվեն գրավոր:

2. Սույն հոդվածի 1-ին կետում նշված հայցերը պետք է պարունակեն հետևյալ տեղեկությունը`

ա) հայցով դիմող մարմնի անվանումը,

բ) հայցվող միջոցառումը,

գ) հայցի առարկան և պատճառները,

դ) հայցին առնչվող օրենքները, կանոնները և այլ օրենսդրական տարրերը,

ե) հնարավորին չափ ստույգ և լիարժեք տվյալներ այն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վերաբերյալ, որոնք ընդգրկված են քննության մեջ,

զ) գործին առնչվող փաստերի և արդեն կատարված հարցումների

համառոտագրությունը, բացառությամբ 5-րդ հոդվածում նշված դեպքերի:

3. Հայցերը պետք է ներկայացվեն հայցվող մարմնի պետական լեզվով կամ այդ մարմնի համար ընդունելի լեզվով:

4. Եթե հայցի չի բավարարում ձևական պահանջներին, ապա կարող է պահանջվել դրա ուղղումը կամ լրացումը, այնուամենայնիվ, կարող են թելադրվել նախազգուշական միջոցառումներ:

Հոդված 7

Հայցերի կատարումը

1. Որպեսզի կատարվի օգնության համար ներկայացված հայցը, հայցվող մարմինը, իր իրավասության և իր տրամադրության տակ եղած միջոցների սահմաններում, կգործի իր անունից կամ տվյալ Կողմի այլ վարչական մարմինների խնդրանքով` մատակարարելով իր տրամադրության տակ եղած տեղեկությունը, կատարելով անհրաժեշտ հարցումներ կամ կազմակերպելով այդ հարցումների կատարումը ուրիշների միջոցով: Սույն դրույթը կկիրառվի նաև այն վարչական մարմնի նկատմամբ, որին հայցվող մարմինն ուղարկում է խնդրանքը, եթե վերջինս չի կարող հանդես գալ իր անունից:

2. Օգնության համար ներկայացվող խնդրանքները կբավարարվեն հայցվող Կողմի օրենքների, կանոնների և այլ օրենսդրական ակտերի համաձայն:

3. Մի կողմի պատշաճ ձևով լիազորված պաշտոնական անձինք մյուս Կողմի համաձայնությամբ և, ենթարկվելով վերջինիս սահմանված պայամաններին, հայցվող

մարմնի կամ այլ մարմնի գրասենյակներից, որոնց համար պատասխանատու է հայցվող մարմինը, կարող են ձեռք բերել տեղեկություն այն գործառնությունների վերաբերյալ, որոնք հանդիսանում են կամ կարող են հանդիսանալ մաքսային օրենսդրության խախտում, որից օգտվում է հայցող մարմինը՝ սույն Արձանագրության նպատակների համար:

4. Մի Կողմի պաշտոնատար անձինք մյուս Կողմի համաձայնությամբ, ենթարկվելով վերջինիս ներկայացրած պայմաններին, կարող են ներկա գտնվել վեջինիս տարածքում խնդրանքների կատարմանը:

Չորված 8

Տեղեկությունը հաղորդելու ձևը

1. Հայցվող մարմինը պետք է հարցումների արդյունքները հաղորդի հայցող մարմնին՝ փաստաթղթերի, դրանց վավերական պատճենների, հաշվետվությունների և այլ ձևերով:

2. 1-ին կետում նշված փաստաթղթերը կարող են փոխարինվել համակարգչային տեղեկատվությամբ, որը տրամադրվում է ցանկացած ձևով՝ նույն նպատակների համար:

Չորված 9

Բացառություններ օգնություն տրամադրելու պարտավորությունից

1. Կողմերը կարող են հրաժարվել սույն Արձանագրությունում նշված կարգով օգնություն տրամադրելուց, երբ այդ օգնության տրամադրումը.

ա) կվնասի Հայաստանի Հանրապետության կամ որևէ Անդամ պետության ինքնիշխանությանը, որին դիմել են սույն Արձանագրության համաձայն օգնություն տրամադրելու վերաբերյալ խնդրանքով, կամ

բ) կհակասի պետական քաղաքականությանը, անվտանգությանը և այլ կարևոր շահերին, մասնավորապես, 10-րդ հոդվածի 2-րդ կետում նշված դեպքերում, կամ

գ) կընդգրկի դրամական կամ հարկային կանոնները այլ, քան մաքսային տուրքերի վերաբերյալ օրենսդրությունը, կամ

դ) կբացի արդյունաբերական, առևտրային կամ մասնագիտական գաղտնիք:

2. Եթե հայցող մարմինը խնդրում է այնպիսի օգնություն, որն ինքը չէր կարող տրամադրել իրենից խնդրելու դեպքում, ապա նա իր խնդրանքում պետք է հատուկ ուշադրություն դարձնի այդ փաստին: Այդ դեպքում հայցվող մարմնին իրավունք է վերապահվում որոշել, թե ինչպես պատասխանել տվյալ խնդրանքին:

3. Եթե օգնությունը մերժվում է, ապա հայցվող մարմնին անհապաղ պետք է ծանուցվի մերժման և դրա պատճառների մասին:

Չորված 10

Տեղեկության փոխնակում կամ դրա գաղտնիությունը

1. Սույն Արձանագրության հիման վրա որևէ ձևով հաղորդված տեղեկությունը պետք է լինի գաղտնի և սահմանափակ՝ կախված յուրաքանչյուր Կողմում գործող նորմերից: Դրա վրա կտարածվի պաշտոնական գաղտնիության պարտավորությունը, և այն պետք է պաշտպանվի այնպես, ինչպես որ կպաշտպանվեր այն ստացող Կողմի՝ այդպիսի տեղեկությունը՝ համաձայն այդ Կողմի օրենսդրության և Համայնքի հաստատությունների նկատմամբ կիրառվող համապատասխան օրենսդրությամբ:

2. Անձնական տվյալները կարող են փոխանակվել, եթե միայն ստացող կողմը ստանձնում է այդ տվյալների պաշտպանությունը առնվազն այն ճանապարհով, որը կիրառելի է տվյալ տրամադրող Կողմի տարածքում՝ մասնավոր դեպքի համար:

3. Ձեռք բերված տեղեկությունը պետք է օգտագործվի միայն սույն Արձանագրության նպատակների համար: Եթե Կողմերից մեկը մտադիր է օգտագործել նման տեղեկությունը այլ նպատակների համար, այն պետք է խնդրի նախնական գրավոր համաձայնություն այն մարմնից, որը տրամադրել էր այդ տեղեկությունը: Ավելին, այն կենթարկվի այդ մարմնի կողմից մտցված ցանկացած սահմանափակման:

4. 3-րդ կետը չպետք է խոչընդոտի տեղեկության օգտագործումը որևէ դատական կամ վարչական ընթացակարգերում, որոնք հետագայում սկսվում են մաքսային օրենսդրությունը խախտելու դեպքում: Այն իրավասու մարմինը, որից ստացվել է տվյալ տեղեկությունը, կտեղեկացվի այդպիսի օգտագործման մասին :

5. Կողմերը ապացույցների վերաբերյալ փաստաթղթերում, զեկույցներում, վկայություններում, դատարանների ընթացակարգերում և մեղադրանքներում կարող են որպես ապացույց օգտագործել ստացված տեղեկությունը և սույն Արձանագրության դրույթների համաձայն օգտագործված փաստաթղթերը:

Չորված 11

Փորձագետներ և վկաներ

1. Հայցվող մարմնի պաշտոնատար անձը կարող է լիազորվել իրեն տրված լիազորության սահմաններում, հանդես գալ որպես փորձագետ կամ վկա դատական կամ վարչական այն ընթացակարգերում, որոնք վերաբերում են Արձանագրությամբ մյուս Կողմի իրավասության ներքո գտնվող հարցերին, և այդ կապակցությամբ ներկայացնել այնպիսի նյութեր, փաստաթղթեր կամ դրանց հաստատված պատճենները, որոնք անհրաժեշտ կլինեն ընթացակարգերի ժամանակ: Վերոհիշյալ կարգավիճակով ներկայանալու ծանուցագրում պետք է հատկապես նշվի, թե ինչ գործով է հարցվելու անձը, ինչ պաշտոնով ու որակավորմամբ է հարցաքննվելու նա:

2. Լիազորված պաշտոնատար անձը պետք է ապահովվի այն պաշտպանվածությամբ, որը երաշխավորվում է հայցող մարմնի պաշտոնական անձանց համար իր տարածքում գործող օրենսդրությամբ:

Չորված 12

Օգնության հետ կապված ծախսերը

Կողմերը հրաժարվում են սույն Արձանագրության համաձայն կատարված ծախսերի վերաբերյալ միմյանց նկատմամբ եղած բոլոր բողոքներից, բացի այն ծախսերից, որոնք անհրաժեշտության դեպքում, կատարվում են փորձագետների, վկաների, թագմանիչների համար, որոնք չեն հանդիսանում պետական ծառայողներ:

Յոդված 13

Կիրառում

1. Սույն Արձանագրության կիրառումը պետք է վստահվի՝ մի կողմից, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական մաքսային մարմիններին և, մյուս կողմից, Եվրոպական համայնքների հանձնաժողովի իրավասու ծառայություններին և, անհրաժեշտության դեպքում, Անդամ պետությունների մաքսային մարմիններին: Նրանք կորոշեն Արձանագրության կիրառման համար անհրաժեշտ բոլոր միջոցները և միջոցառումները՝ հաշվի առնելով տվյալների պաշտպանության բնագավառում գործող կանոնները: Նրանք իրավասու մարմիններին կհանձնարարեն սույն Արձանագրությունում կատարել այն բոլոր փոփոխությունները, որոնք իրենք անհրաժեշտ կհամարեն:

2. Կողմերը կխորհրդակցեն միմյանց հետ և հետագայում համապատասխանաբար միմյանց կտեղեկացնեն իրականացման կանոնների մանրամասների մասին, որոնք ընդունվում են սույն Արձանագրության դրույթներին համապատասխան:

Յոդված 14

Լրացում

Առանց հակասելու 10-րդ հոդվածի դրույթներին՝ փոխադարձ օգնության մասին համաձայնագրերը, որոնք կնքվել են մեկ կամ մի քանի Անդամ պետությունների և Հայաստանի Հանրապետության միջև, չպետք է հակասեն Համայնքի այն դրույթներին, որոնցով կարգավորվում է Եվրոպական համայնքների Հանձնաժողովի իրավասու ծառայությունների և Անդամ պետությունների մաքսային մարմինների միջև մաքսային հարցերի վերաբերյալ ձեռք բերված որևէ տեղեկության հաղորդումը՝ ելնելով Համայնքի շահերից:

Համաձայնագիրն ուժի մեջ է մտել 1999 թվականի հուլիսի 1-ից